

Bruselj, 6. oktober 2025
(OR. en)

13451/25

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0232 (COD)

ENV 929
CLIMA 388
AGRI 457
FORETS 80
RECH 418
TRANS 426
CODEC 1413

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	30. september 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 596 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi s stališčem Sveta o sprejetju direktive o spremljanju in odpornosti tal (akt o spremljanju tal)

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 596 final.

Priloga: COM(2025) 596 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.9.2025
COM(2025) 596 final

2023/0232 (COD)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

stališčem Sveta o sprejetju direktive o spremljanju in odpornosti tal (akt o spremljanju tal)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

stališčem Sveta o sprejetju direktive o spremljanju in odpornosti tal (akt o spremljanju tal)

1. OZADJE

Datum predložitve predloga Evropskemu parlamentu in Svetu (dokument COM(2023) 416 final – 2023/0232 COD):	5. julij 2023
Datum mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora:	25. oktober 2023
Datum stališča Evropskega parlamenta v prvi obravnavi:	10. april 2024
Datum predložitve spremenjenega predloga:	n. r.
Datum sprejetja stališča Sveta:	29. september 2025

2. CILJ PREDLOGA KOMISIJE

Cilj predloga je vzpostaviti trden in skladen okvir za spremljanje tal za vsa tla v EU ter stalno izboljševati zdravje tal v Uniji, da bi do leta 2050 dosegli zdravo stanje tal in ga ohranjali, da bi tla lahko zagotavljala več ekosistemskih storitev v obsegu, ki bi zadostoval za kritje okoljskih, družbenih in gospodarskih potreb, preprečevanje in ublažitev vplivov podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti ter povečanje odpornosti na naravne nesreče in za prehransko varnost, ter da bi se onesnaženost tal zmanjšala na ravni, ki ne veljajo več za škodljive zdravju ljudi in okolju.

3. PRIPOMBE K STALIŠČU SVETA

Stališče Sveta, kot je bilo sprejeto v prvi obravnavi, v celoti odraža politični dogovor, ki sta ga 10. aprila 2025 dosegla Evropski parlament in Svet. Komisija podpira ta dogovor, katerega glavne točke so navedene v nadaljevanju.

- Spremljanje zdravja tal: sozakonodajalca sta se dogovorila, da bosta predlog Komisije nadgradila z uvedbo skupnih analitičnih metodologij in metodologij vzorčenja, skupnega seznama deskriptorjev zdravja tal in meril za zdrava tla. Strinjala sta se, da bosta poleg predloga Komisije zahtevala spremljanje dodatnih onesnaževal tal (PFAS, pesticidov in njihovih metabolitov) in zahtevnejši skupni deskriptor biotske raznovrstnosti tal. Države članice lahko omejijo število točk, na katerih se spremljajo ta onesnaževala in deskriptor biotske raznovrstnosti tal. Ta kompromis povečuje vrednost spremljanja tal, hkrati pa zagotavlja stroškovno učinkovitost in nizko obremenitev.

- Ocena zdravja tal: sozakonodajalca sta se dogovorila, da bosta določila nezavezujoče trajnostne ciljne vrednosti, ki odražajo dolgoročni ambiciozni cilj Direktive, tj. zdrava tla do leta 2050, in operativne sprožitvene vrednosti za določitev, kdaj je potrebna podpora držav članic, kar morajo določiti države članice. Kompromis ohranja dobro ravnovesje med dolgoročnim ciljem zdravih tal in potrebo po prednostni obravnavi kratko- in srednjeročnih ukrepov za izboljšanje zdravja tal.
- Odpornost tal: sozakonodajalca sta se dogovorila o prehodu s koncepta trajnostnega upravljanja tal na podporo zdravju in odpornosti tal. Dogovorila sta se, da bosta črtala določbe, ki bi lahko pomenile obveznosti, ki bi jih države članice lahko prenesle na upravljavce tal, kot tudi prilogo, v kateri so navedena načela trajnostnega upravljanja tal. Ohranjena je povezava med oceno zdravja tal in podporo odpornosti tal na podlagi pojma operativnih sprožitvenih vrednosti. Ta kompromis ohranja zahteve, ki omogočajo začetek prehoda na zdrava tla in splošno povečanje odpornosti tal.
- Načela za ublažitev vplivov izkoriščanja zemljišč: sozakonodajalca sta se dogovorila, da bosta pozornost preusmerila z vseh oblik izkoriščanja zemljišč na najbolj vidne in vplivne vrste izkoriščanja zemljišč, pozidave tal in odstranjevanja tal, ki jih je tudi najlažje spremljati, celo na daljavo. Sozakonodajalca sta nadalje pojasnila, da te določbe temeljijo na prizadevanjih, ne bi vplivale na nacionalno pristojnost na področju prostorskega načrtovanja, ne bi zahtevale novih postopkov za izdajo dovoljenj in ne bi smele preprečevati izdaje dovoljenj za nove dejavnosti. Te določbe pojasnjujejo manevrski prostor, ki ga imajo države članice pri izvajanju teh načel za blažitev.
- Časovni okvir za izvajanje Direktive: sozakonodajalca sta se dogovorila o podaljšanju rokov za več obveznosti. To podaljšanje zagotavlja dovolj časa za izvajanje obveznosti iz Direktive ter zmanjšanje intenzivnosti upravne in finančne obremenitve s pristopom postopnega izvajanja.
- Podpora Komisije: sozakonodajalca sta od Komisije zahtevala, naj državam članicam zagotovi podporo, pomoč in krepitev zmogljivosti. Komisijo sta zlasti pozvala, naj državam članicam v zelo kratkih rokih zagotovi podporo pri prenosu in izvajanju številnih določb Direktive z zagotavljanjem nezavezujočih dokumentov in znanstvenih orodij. Podpora Komisije bo pripomogla k izvajanju Direktive. Komisija pa poudarja, da so za to potrebni znatni človeški in finančni viri.

4. ZAKLJUČEK

Komisija podpira rezultate medinstitucionalnih pogajanj in lahko zato sprejme stališče Sveta v prvi obravnavi.